

nan v posestvu najboljše in najvarnejše naložen, drugače bi posestva ne kupovali. Če pa je pametno in koristno, da meššan ali bogatin ali kaka banka svoj denar naloži v posestvu, zakaj pa bi za tebe, slovenski kmet, to ne bilo pametno in koristno?

Slovenci! Zapomnite si torej kot zlati nauk. Ne prodajajte zdaj svojih posestev, svojih hiš, temveč obdržite jih, če vam tudi nič ne nesejo. Če bo vse drugo odpovedalo in izgubilo vrednost, tvoje posestvo bo vrednost obdržalo, da, celo njegova vrednost bo rasla. Ako pa bi kateri Slovenec res bil prisiljen prodati svoje posestvo, potem ga naj ne proda tujcu, ampak zopet Slovencu, da ostane v slovenskih rokah. Pač pa si naj Slovenci prizadevajo, da kupijo kolikor mogoče nemških in nemškutarskih posestev ter tako svoj denar, ako ga imajo, varno naložijo v dosedaj tujčeva posestva! Tujec na naši zemlji naj gineva, da slovenski rod na lastnem domu vedno bolj prospeva!

Državni zbor in nova vlada.

Politični dogodki naše tostranske državne polovice v preteklem tednu so bili velezanimivi, ker so vnovič dokazali, da v Avstriji pač ni mogoče trajno vladati samo s pomočjo Nemcev brez sodelovanja Slovanov ali celo proti Slovanom. O resničnosti tega se je najbolj prepričal bivši ministrski predsednik dr. Seidler, ki sedaj ni več avstrijski ministrski predsednik, marveč je moral iti v politični — pokol. S svojim znanim govorom, v katerem je trdil, da so le samo Nemci hrbenica države in v katerem je hvalil na vse pretege Nemce, češ, oni doprinašajo največ k rasti, je temeljito odbil od sebe vse avstrijske nemške narodnosti. Vrh tega je še pa Seidlerjeva vlada začela preganjati Čehe in Jugoslovane ter zatirati češko in jugoslovansko časopisje. Mož je bil tako zateleban v nemškonalno politiko, da ni videl prepada, pred katerega je zavozil s svojim Slovanom sovražnim politikovanjem. Vlada je zahtevala od državne zbornice, da ji dovoli proračun za državne potrebe. Kljub skrbnemu iskanju v potu svojega obraza Seidler ni mogel najti v zbornici večine, ki bi glasovala za državni proračun. Čeprav je vedel, da ima za seboj samo Nemce in še celo od teh ne vseh, kajti nemški socialni demokratje so mu tudi pokazali hrbet, a proti sebi je pa imel vse nemške avstrijske narodnosti, mož do zadnjega ni hotel odstopiti. Držal se je ministrskega stola huje kakor klošč kože. Se-le ko je videl, da nima iz za-gate, v katero se je zapletel s svojo protislovansko politiko, nobenega izhoda več, je odstopil. Njegov odstop, kakor tudi odstop obeh poljskih ministrov, je cesar sprejel dne 22. julija, torej le nekaj dni pred glasovanjem o državnem proračunu. Za novega ministrskega predsednika je cesar imenoval Hussareka, ki je bil v Stürghovem ministrstvu naučni minister in je torej skriv preganjanj Jugoslovancev v začetku svetovne vojne. Razen obeh poljskih ministrov ostanejo dosednji člani ministrstva na svojih mestih. Za nova poljska ministra sta imenovana Pe-

ljaka Galecki in Poraj-Malejski in sicer poslednji za naučnega ministra.

Državna zbornica je imela od 23. do 25. julija tajne seje, v katerih se je razpravljalo o dogodkih ob reki Piavi. Čehi in Jugoslovani so stali predlog za obtožbo ministrskega predsednika Seidlerja in tistega notranjega ministra Toggenburga. Predlog je bil odklonjen z 213 glasovi proti 162 glasovom. Finančni minister je predložil zbornici državni proračun do konca tega leta, ki izkazuje 24.320 milijonov K izdatkov in samo 4855 milijonov K dohodkov, torej bo treba najeti novih 21 milijard K. Pretekli petek, dne 26. julija, se je vršila razprava in glasovanje o državnem proračunu. Hussarek je imel ta dan, ko se je predstavil državni zbornici kot novi ministrski predsednik, govor, v katerem ni dosti povedal. Glede dosege mira je rekel, da bo vlada zastavila svojo moč v to, da doseže ta vroče zaželeni cilj, za katerega pa ni dovolj, da razvijamo svojo moč samo na zunan, marveč zahteva v enaki meri našo notranjo moč in strjenost. V bližnji bodočnosti bo treba ustvariti predpripravo za jasnost in red o nih veljavih vprašanj, ki že dolgo nasprotujejo mirnemu razvoju našega ustavnega življenja. V teku te vojne se je jasno pokazalo, da se rešitev narodnostnih vprašanj v Avstriji ne da več odlašati, toda rešiti se morajo samo v notranjosti države in po njenih političnih posrednostih.

Vlada smatra za svojo dolžnost, da ustvari zapeljivo ozračje, v katerem se morejo pod njenim vodstvom rešiti zamotana narodnostna vprašanja. Ko je se nato omenil potrebo sodelovanja državne zbornice in vprašanjih glede ljudske prehrane, državnih finančnih, povzdige gospodarstva, je govoril o političnem načrtu njegove vlade za bližnjo bodočnost. Naglašal je, da mora biti in ostati povezan in vodilno temeljno načelo njegove vlade pravičnost napram vsem avstrijskim narodom.

S temi besedami je Hussarek zadel v živo pri Nemcih, ki počelo ničesar vedeti o pravičnosti vlade napram nemškemu narodu. Hussarekov govor pa tudi ni kakor ni zadovoljil Jugoslovancev, ki so sicer vajeni slišati iz ust ministrov lepe besede, katerim pa navadno sledijo nasprotna dejanja, kar je najbolje označil naslednji govor naslednjega jugoslovanskega kluba posl. dr. Korošca, ki je med drugim izjavil sledeče: Pred vsem povdarjam, da Hussarek ni rekel ničesar, ki bi bilo v korist slovenskega naroda. Čeprav je bil Hussarek v Avstriji ministrski predsednik, ki je prinesel našo državi vojno, Jugoslovancem pa toliko gorja in preganjanj. Če Hussarek govori o potrebi sodelovanja državne zbornice pri rešitvi rezihih perečih vprašanj, potem pravim: „Slišim sicer blagovest, a v njo ne verujem“, kajti sliha zatiranje smo slišali tudi iz ust vseh njegovih prednikov.

Mi Jugoslovani pa pomnimo novega ministrskega predsednika posebno še radi tega, ker je s svojimi tovariši vred pod Stürghovim ministrstvom dobro vedel za vsa preganjanja, katera je moral v začetku vojne naš narod pretrpeti. A kolikor nam je znano, ni imel niti poguma niti srca, preskrbeti po nedolžnem preganjanju žrtvam od strani države za-

loženja. Mi dogodki v začetku vojne na našem jugu nas nepozabno pečejo v dušo. Do danes niso še izdatno preiskani, a še manj popravljeni.

Razven dveh novoimenovanih poljskih ministrov tvorijo vsi člani sedanjega ministrstva vlado, ki je proglasila nemški kurz kot vodilno zvezdo za vsako avstrijsko vlado, in ki je označila edino le nemški narod kot hrbenico te države. Nobeden teh ministrov ni niti najmanj skušal ugovarjati proti take-mu vladnemu načelu, nobeden izmed njih se ni od-stranil iz ministrstva, ki je postavilo za vse narode tako žaljiv načrt. Vsi skupaj so bili v sporazumu z Seidlerjem in so tudi pošteno v tem smislu sodelovali. Kajti govor ministrskega predsednika in njegovih pomagačev niso bile prazne besede in fraze. Dejanja so v tem slučaju bila še pred besedami. Mi Jugoslovani to hudo občutimo. Poslanecem je pri-nas zabranjeno, da se z volilci svo-bodno pogovore o perečih vprašanjih. Vo-jastvo in žandarji jim to branijo. Časopisje in cen-zura nam ne dovolujeta, da razpravljamo o najnu-jnejših narodnih in gospodarskih vprašanjih.

Nasim fantom na fronti in sploh vojakom je zabranjeno na-ročevanje in čitanje narodno pisanih listov. V istem času, ko se izganjajo slovenski uradniki iz domovi-ne, raste ošabnost tujih uradnikov in njihova sov-ražnost proti jugoslovanskemu ljudstvu do neznos-nosti. Nositelji tega nam sovražnega, na zatiranje in tlačenje jugoslovanskega naroda naperjenega kurza se vedno sede na vladnih klopih. To nam je dokaz, da kurz preganjanja in zatiranja Jugoslovancev osta-ne še nadalje. Toda, gospoda moja, čim bolj je na-rod zatiran, tem bolj hrepeni po svobodi.

S ponosom, radostjo in zahvalo moramo izreči našemu jugoslovanskemu narodu vse priznanje. Ta-ka zasledovanja niso klonila našemu narodu duha, marveč mu utrdila odpornost, mu dvignila pogum, in poglobila njegovo hrepenenje. Sploh moramo vsem morebitnim zlobnim govoricam nasproti ugotoviti, da je misel ujedinenja Slovencev, Hrvatov in Srbov na temelju samoodločbe v svobodni državi objela že vse plasti našega naroda. Ob tej priliki in v tej izjavi pozdravljam izjavo naših tovarišev v hrvatskem sa-boru, ki so tudi iz svoje strani povedali odkrito o-nenaj Hrvatov in Srbov v kraljevini hrvatski. Za-ovaljujem se tudi Srbom, Hrvatom in muslimanom v Bosni in Hercegovini, ki so kljub izločenju ustave v izrecnem trpljenju vsled od oblasti hudo zanemar-jene in pomanjkljive ljudske prehrane, kljub hude-mu pritisku, s katerim so jih snubili iz Budimpeš-te, zvesto vstrajali na misli, da mora dobiti ujedina-jeni narod Slovencev, Srbov in Hrvatov lastno dr-žavno življenje. In kar se tiče Slovencev, se ruti po započetih preganjanjih niti s pomočjo protinarod-nih slojev ne bodo dali odvrtiti od edine prave s-meri in bodo delali naprej v popolnem sporazumu s svojimi hrvatskimi in srbskimi rojaki, dokler ne do-sežemo popolnega državnega zedinjenja jugoslovna-skega naroda.

Vsako vlado bomo presojali po tem, kako ta-lisče zavzema napram osvobojenju jugoslovanskega naroda od vsake tuje nadvlade. Podpirali bomo samo tisto vlado, ki nam prinese mir, kruh in po-lno svobodo. Glasovali bomo proti predloženemu

„Prestrašena?“ ponavlja stari ter si prizadeva, da bi uganil vzrok njenega strahu.

„Nesreča se je že zgodila“, ihti deklica ter si s predpasnikom zakriva oči; „gotovo se je že izre-bal.“

„Odkod pa moreš to vedeti? Še mene spravljáš v strah“, pravi ded plašno.

Deklica pokaže s prstom daleč preko drevja in odgovori:

„Tam-le, za gozdom — poslušajte!“

„Ne čujem ničesar. Rajši se požuriva; bržko so rekruti. Tam boljše.“

„Moi Bog!“ vzklikne deklica. „Čujem glas — je tako žalosten in potrt; kot težak vzdih mi zveni na ušesa.“

V plahi zmedenosti ded nekaj časa opazuje de-klco, ki je poslušala daljne glasove. Tudi on napne ušesa, da bi slišal šum na tih pustinji. Prijazen u-smev mu razjasni obraz, nato pa pravi:

„Neumnica! Veter je, ki vleče skozi smreke.“

„Ne, ne“, odgovori deklica, „dalje, dalje, sa-maj za gozdom. Ali ne slišite tožčega glasu?“

Starec nekaj časa posluša in odgovori:

„Zdaj vem, kaj te vznemirja. To je pes najem-nika Klesa, ki tuli za mrtvecem; najemnica, ki je i-mela jetiko, je menda umrla sinoči. Bog ji daj do-bro!“

Deklica, ki je imela zaradi vznemirjenih ču-stev bližnje tulenje za oznanjevalca nesreče, spozna svojo zmoto. Neprestano brisoe si solze, pospeši ko-rake in gre molče za starcem, deklica ta ne spre-govori:

„Katica, ako si še ti tako senčljiva, kaj naj pravi njegova mati, kaj jaz, njegov ded? Vago-šla sva ga v potu svojega obraza, ljubila ga, kot zenico svojega očesa. Zdaj sva stara in bolhna — on mora delati za neja v najinih težkih linah in ako Bog ni poslal svojega dobrega angela, da mu vodi roko, mora postati vojak in umri za našo domovino.“

„Katica, ako si še ti tako senčljiva, kaj naj pravi njegova mati, kaj jaz, njegov ded? Vago-šla sva ga v potu svojega obraza, ljubila ga, kot zenico svojega očesa. Zdaj sva stara in bolhna — on mora delati za neja v najinih težkih linah in ako Bog ni poslal svojega dobrega angela, da mu vodi roko, mora postati vojak in umri za našo domovino.“

„Katica, ako si še ti tako senčljiva, kaj naj pravi njegova mati, kaj jaz, njegov ded? Vago-šla sva ga v potu svojega obraza, ljubila ga, kot zenico svojega očesa. Zdaj sva stara in bolhna — on mora delati za neja v najinih težkih linah in ako Bog ni poslal svojega dobrega angela, da mu vodi roko, mora postati vojak in umri za našo domovino.“

Solze se udero deklci na te besede. Nekako v-kužnovalno odgovori:

„Oče, vse to ni nič, tudi jaz imam dvoje rok in ako vidva ne morete več, pojdem sama z volom na polje in sama opravim vse težko delo. A kaj bode z Janezom, siromakom? Ko ne bo slišal drugega, kot preklinjanje, prenašal udarce, v zaporu sedel, stra-dal in dobil jetiko od jeze, kakor nesrečni Pavelček. Stujik, katerega so tam v Stirihi mesecih zmučili do smrti. In nikogar več ne bo videl od vseh, ki so ga ljubili na tem svetu, ne vas, ne matere, ne malega brata, ne... nobenega človeka več, samo zlobne in razuzdane vojake.“

„Ne govori tako, Katica“, pravi stari s stis-njenim glasom. „Bole me tvoje besede. Čemu bi to-žila tako bridko? Ti stokaš in trepečeš, kakor bi ne dvomila o njegovih nesreči. Meni pa se kar zdi, da se življe; zaupam v dobroto božjo.“

Deklica se komaj vidno nasmehne med solza-mi; ne odgovori pa ničesar in dalje gresta molče — dokler ne prideta do vasi.

Tam je na cesti, po kateri so morali rekruti priti nazaj iz Brehta, stala množica ljudi v malin-gručah. Vsi so nestrno čakali, da bi slišali, kako se je končalo zbiranje. Lahko je bilo spoznati tiste, katerih sin, brat ali ljubimec je šel v Breht; tu in tam je stala mati s predpasnikom pred očmi; očeta, ki se je silil, da bi zakril strah, ki pa se mu je proti njegovi volji bral z obraza, deklico z bledim li-cem in plahim pogledom, hočečo od ene gruče do dru-ga, kakor bi jo gonila tiha bojazen.

Mnogo drugih, ki so stali tukaj iz zgolj rade-večnosti, je naglas govorilo in se šalilo. Stari ko-vač, ki je svoje dni služil pri Napoleonovih dragon-cih, je na vso moč hvalil vojaški stan, pri tem pa ga je podpiral pijani sin mlinarjev, ki je služil 11 mesecev in moč tem napravil in zapil očetovo pre-moženo. Kovač ni govoril s slabim namenom; tola-žiti je hotel svoje bojazljive prijatelje z navdušenim epiki, zato je bil pri vsem:

„Vsak dan juha in meso, denarja kot črepi, dobro pivo, zala dekleta, ples, smok in borenje, da cunjje lele naokoli; to vam je življenje; Saj ga ne poznate, saj nič ne veste!“

A njegove besede so imele čisto nasproten u-speh; pomnožile so materam solze in ozlovoljile so marsikoga.

Katica se ni mogla dalje premagovati: v tej sa-lah je bila beseda, ki ji je ranila srce. S poyzdi-gano pestjo je planila proti posmeovalcu ter kri-kala:

„Sram vas bodi, nesramni kovač! Vsi naj po-stanejo taki pijanci kot ste vi, kaj ne? In pa mlo-pridneži kot malovredni potepuh, ki se pri vo-jni ni naučil drugega, kakor razuzdano živeti in ste-že spraviti pod zemljo!“

Mlinarjev sin se je togotno zagnal proti njej, in hotel biti surovo s predrzno deklico, a ta hip je zaklical nekdo na drugi strani ceste:

„Sp že tu! So že tu!“

In res je bilo v daljavi videti rekrute, ki so iz gozdiča stopili na cesto in si bližali vriskaje in pre-pavaje, da je zrak odmeval. Nekateri so v znamenje veselja visoko metali klobuke in čepice in vsi so pa bili videti kot tolpa pijancev, ki se vračajo z žeg-nanja. Tega pa ni bilo mogoče videti, kdo izmed teh je pel in bil vesel, kdo pa je molčal in bil potrt.

Ko so se rekruti pokazali na cesti, so jim od vseh strani hiteli nasproti sorodniki in prijatelji. — Stari ded ni mogel iti tako hitro, da bi ga je Kati-ca vlekla za roko. Ko nazadnje deklica ni mogla več bradati svoje nepotrpežljivosti, videča, kako so ma-tere in dekleta z glasnim vriskom objela nekatera mladeniče, je izpustila dedovo roko in kolikor je mo-gla tekla naprej, a se zdej ustavila sredi poti kot bi jo bila ohromila nevidna moč. Opetekaje se je v-kravila na črno, nazadnje glave na tlevo, obstaja na tleh.

Ded je pribežal.

Proračun proračuna. (Govornik besedilajo Jugoslovanci. Čah! in mnogi Poljaki.)

Hussareku se je posrečilo pridobiti razen Nemcev še tudi Poljake za državni proračun. Ki le bi v državni zbornici sprejet z 213 glasovi proti 106 glasovom, torej z neznačajno večino 19 glasov, kakor je bilo poletno zasedanje zbornice zaključeno.

Šel je Seidler, zatiralec Jugoslovancev, a mi smo ostali, šel bo pa tudi Hussarek, ako bo hodil po stopinjah Seidlerjevih, a mi Jugoslovanci bomo ostali. Da bi se Nemci v svojem slepem sovraštvu do Slovanov, zlasti do Slovencev, toliko streznili in prišli do prepričanja, da tudi Slovan stpa na dan in zantova svojih pravic, to menda še tudi sedaj ni upati. Eno pa je gotovo, da v naši državi ne bo prišlo poprej do reda in miru, dokler Jugoslovanci ne dobijo svoje samostojne, neodvisne države pod žezlom Habsburžanov.

Slabi gospodarji.

Slab gospodar je tisti, ki kopa dolg za dolg, pa ne skrbi, da bi se dolg skril. Tudi naša vlada je slab gospodar. Celoletni državni izdatki znašajo, kakor je vlada izkazala v začasnem državnem proračunu za leto 1918, nič manj nego 24.321 milijonov K, dočim znašajo dohodki samo 4855 milijonov kron. Celo državno gospodarstvo ima torej blizu okoli 20 milijard K primanjkljaja, ki se bo moral pokriti z najetjem novih vojnih posojil. Dosedanji vojni dolgovi znašajo že nad 57 milijard K, od katerih je le 25 milijard pokritih z vojnimi posojili. Sedaj bo vlada zopet morala najeti 21 milijard K novega vojnega posojila. Če bo vojna trajala še naprej v dosegu tistih ciljev, ki jih želijo vsenemci, bratci naših gg. nemčurjev, bomo imeli okroglo 100 milijard vojnega dolga. (Nemčija ga ima že zdaj blizu 150 milijard!) Teh 100 milijard bo požrlo na leto nad 6 milijard K obresti. Proračun za leto 1918 in 1919 pa izkazuje, da si ravno imamo tako visoke davke, samo 4% milijarde dohodkov. Kje so še torej državne potrebe? Primanjkljaj bo leto za letom večji in mi hitimo gospodarskemu polomu naproti.

Dasiravno poka v gospodarskem oziru, vendar še vlada nima nobene resne skrbi za to, kako bi se izmotala iz te polomije. Nasprotno! Mesto, da bi poskušala gojiti zadovoljnost med narodi, pa jih naši ministri z nesmiselnimi govori vznemirjajo in razburjajo ter ščuvajo drugega proti drugemu. Nemcem na ljubo vlada prezira položaj ter stopa naprej po tej nevarni in pogubni poti. Kam nas bodo privedli? Ministri, si lahko sami mislimo. Naprtili nam bodo ogromne nove davke in druge dajatve. Zgodovina bo pa zapisala v knjigo, da se je vse to zgodilo ob času nadvlade nemštva nad slovanstvom v Avstriji.

Vinske cene.

Poslanec dr. Fr. Jankovič je v imenu vseh jugoslovanskih štajerskih tovarišev se obrnil do poledelskega in justičnega ministra s sledečim pismom:

Iz Slovenskega Štajerja smo dobili obvestilo, da v brežiškem okrajnem glavarstvu orožniki pri vinorejih izprašujejo, kako drago se je vino prodajalo. Po gostilnah jemljejo poskušnje vina in jih pošiljajo v Gradec v svrhu preiskave. Od zanesljive strani zvemo, da se na sodnije pritiska, da se morajo vse stranke kaznovati, ki so najvišje cene prekoračile.

Vinorejci so radi tega zelo razburjeni, ker se doslej še ni slišalo, da bi vlada na tak oster način nastopila proti trgovcem, prodajalcem usnja itd., kot se sedaj namerava proti proizvajalcem vina. Baš te neznosne cene, ki se za blago od trgovcev, barantačev in prekupecev zahtevajo, so kmeta in vinogradnika prisilile, da so nastavili cene vinu višje, da bi zamogli svoje najnujnejše potrebe vsakdanjega dne vsaj deloma kriti. Razumljivo je vsled tega, da se je spočujstajerskih vinogradnikov radi nameravanega kazenskega zasledovanja polotila velikanska, naravnost nevarna razburjenost. Če bi se res nameravalo ljudstvo radi neznačajnega prekoračenja določenih vinskih cen kaznovati, bi se naroda polastil skrajno nevarni nemir, katerih posledice se še ne zamorejo preračunati. Vrednost denarja pada od dneva do dneva tako, da je kmet primoran ceno svojim pridelkom višje nastaviti. Vsled tega svarimo pravočasno pred takimi koraki.

Da bi se posledice takega nevarnega napačnega koraka zadržale, si dovoljujemo Vašo ekscelenco o tem obvestiti in uljudno prositi, da bi se ti nameravani koraki takoj ustavili.

Rekviriranje v ptujskem okraju.

Od Sv. Lovrenca v Slov. gor. nam pišejo:

Od vseh strani se slišijo obupni glasovi, kako bodo kmetje v jeseni orali na njivah in s čim bodo gnojili. Živino so nam odvzeli, gnoja na tak način ni in kljub vsem tem neugodnostim, katere tlačijo kmetjsko prebivalstvo, se zahteva še zrnje v pretira-

nih množinah. Mnogo na tem, da se s kmeti tako nečuvno postopa ter se pri odvzetju živine godijo velike krivice, so krivi gotovi ljudje, kateri imajo to celo stvar v rokah. Le-ti se ne zavedajo svojih dolžnosti napram kmetu in po krivdi teh ljudi so mnogi občutno oškodovani. Tako postopanje je treba z ogorčenjem zavračati.

Komisija, katere je odločevala, koliko je kmetu treba oddati, je v nekem kraju zapigala neke-mu manj posestva kakor ga ima v resnici, na taki način in po krivdi par Mihelnov je dotični močno prizadet. Nimam sicer tukaj namena kritizirati dosedanja sistematični način rekviriranja živine, ker se na moje kritiziranje tudi nihče ne bi oziral, toda vendar hočem opozoriti vlado in gotove činitelje na morebitne posledice tega brezobzirnega rekviriranja. Pred vsem bi se naj zahtevalo, da se k rekviriranju pritegnejo tudi grajščaki in enake vrste ljudi, kakor so tukaj n. pr. mestni oče in velik prijatelj Slovencev g. Ornig, kateri še ima polne hleve raznovrstne živine, dočim siromak nima niti ene krave. Tudi proti temu sistemu je treba protestirati. Če se živi pravica, naj bo za vse in ne samo za nekatere. Par mesecev se in šla bo zadnja živina s hleva, posledica tega bo, da drugo leto ne bo nihče mogel obdelati zemlje. In kaj bo potem, si vlada že sedaj lahko predstavlja. Toda tedaj bo že prepozno.

A kljub vsemu temu se še najdejo hujskajoči kričadci-

toda stvar se jim ne bo posrečila, ker mi stojimo trdno za deklaracijskim programom in ne odnehamo za las, mazari če se vsi Nemci in nemčurji na glave postavijo. Živela Jugoslavija, osvoboditeljica slovenskega kmeta!

Naše žrtve za domovino.

Od Sv. Petra niže Maribora se nam poroča: Dne 26. julija je prišlo poročilo, da je padel dne 3. julija na južnozahodni fronti Roman Bregant, sin Franca Bregant, posestnika in tesarskega palirja v Nebovi, Pokopali so ga dne 4. julija na pokopališču vasi Tollo v okraju Borgo na Tirolskem. Junak je bil zet Janeza Slik, cerkvenega ključarja in kmeta v Hrenči, ki dan na dan pričakuje zastoj iz ruskega vjetništva svojega že 4 leta pogrešanega sina Janeza. Sina ni, zet je umrl, zginilo je blagemu očetu upanje, da bo imel pomoč pri svojem velikem delu in trudu v jeseni. — Izvanredno žalostna usoda je zadeja viničarja Janeza Kostanjevec v Vodo-lah. Stiri leta je čakal na svojega v Rusiji vjetega sina. Nobenega pisma ni bilo o njem, ne glasu. Sedaj se je oglasil pred 14 dnevi iz Vel. Mezeričev, da je prišel srečno iz vjetništva in da upa na veselo svidenje. Steli so ure, ko bo prestopil dolgo in težko pogrešani sin domači prag. A ravno na materin god dne 26. julija pride v hišo pismonoša, ki je prinesel brzojav, da je sin umrl dne 25. julija v Celju pri svoji nadomestni stotnji 87. pešpolka, odkoder se je mislil vrniti domov. Dne 28. julija popoldne so ga pokopali. Sla sta oče in mati na pogreb, da bi ga še videla vsaj mrtvega. — K tretjemu pride rado, pravi pregovor. Žalibog se je uresničilo i pri nas. Dne 29. julija je dobila naša občesposťovana obitelj Jožeta Lorber, cerkvenega ključarja in župana v St. Petru, pretužno vest, da je padel nadebudni najstarejši sin Pepi. Poročilo se glasi: „S pristranim sočutjem si usojam Vam, blagorodni gospod, poročati, da je četovodja Lorber Jožef, 4. bat. težkega polj. art. polka št. dne 24. junija daroval svoje življenje za domovino v zvestem izpolnjevanju svoje dolžnosti. Vzvečneli je bil dne 25. junija 1918 pokopan na vojaškem pokopališču III. v Campo Mulo v okraju Sedem občin v Italiji v posebnem grobu št. 48.931. N. v. m. p. Stefan Homjak m. p. diviz. župnik.“ Ob binokostnih praznikih je oče Lorber sam smrtnonevarno zbolel in bil na domu spreviden. Prišla sta nato oba sina vojaka, Pepi in Lojzek, na dopust. Čez 14 dni sta se vračala mirna nazaj, ker je očetu postalo boljše. A vrnil se je angel nesreče zopet k Lorberjevi obitelji. Mesto skrbnega očeta je vzel s seboj v večni mir Pepeja, ki je bil ponos in ljubljenev vseh. Mogoče se je še celo blagi mladenič ponudil Vsemogočnemu tam na fronti kot žrtev za svojega preljubljenega očeta! In Bog jo je sprejel, mi pa se klanjamo ponižno njegovi presveti, nam nerazumljivi previdnosti, ki vse obrne zopet v našo dobrobit. Bogu bodi za vse hvala in zahvala! Naši slovenski junaki pa naj počivajo v miru! Žrtve so našega naroda, za naš narod! Njih spomin naj bo večni!

Borba z Italijani je ugrabila vzglednega mladeniča desetnika Martina Žnider iz Sladke gore pri Smarju. Bojeval se je hrabro na vseh bojiščih in je bil že odlikovan s svetinjo II. vrste. Dne 19. julija je padel, zadet od sovražne granate. Bil je takoj mrtev. Kakor že doma, bil je tudi med vojaki priljubljen.

V nedeljo, dne 21. julija, smo pri Sv. Miklavžu nad Laškimi pokopali zopet eno žrtev te nesrečne vojne. Dne 19. julija je umrl tukaj Fr. Lapornik, posestniški sin iz Konca. Star je bil 27 let. Rajni je služil pri 87. pešpolku. Lansko leto je bil na italijanski fronti, kjer ga je zadela nesreča;

dobil je v se strupenega plina. Bil je mnogo časa v bolnišnicah. Letoš o Veliki noči je pa prišel na očetov dom, kjer pa je vidno hiral, dokler ga ni dohitela smrt. — Naša čeprav mala župnija ima veliko žrtev v tej vojni. Kadar stojimo ob grobu nekdanjih žrtev, se nam zdi, da nam govore iz groba krekov oporokov. „Vi vsi, ki ste seme izkrvavelega naroda, mislite le eno: Kako boste združeni vse svoje moči, vse svoje zmognosti, vso svojo ljubezen in vse svoje srce posvečali naši jugoslovanski državi, za njen procvit, kulturo in blagostanje!“

Dne 7. t. m. je umrl v bolnišnici na Laškem po dolgih mukah vsled težkih ran od granate zadet dne 12. junija, rezervni nadporočnik nekega artilerijskega polka g. Bruno Flis, jurist, doma iz St. Lenarta nad Laškimi trgom. Bil je vrl, zaveden sin matere Slovenije.

Došlo je žalostno poročilo o junaški smrti Jožeta Kolar, posestnikovega sina v Ponvici, župnija St. Vid pri Grobelnem. Žrtvoval je svoje mlado življenje za cesarja in domovino že dne 21. decembra 1914. leta pri Skurori v Karpatih. Služil je pri lovskem bataljonu št. 20. Bil je miren, dobrodušen in vesel fant, katerega je vse rado imelo. Naj mu je zemljica lahka, kjer počiva!

Ljubi Bog naj bo vsem slovenskim žrtvam mil in pravičen Sodnik!

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču so Nemci skrajšali svojo fronto na ta način, da so izpraznili južni in tudi severni breg reke Marne na 12 km dolgi fronti so se na desnem bregu reke Marne umaknili za 12 km. Četverosporazumove čete tudi novo nemško fronto hude napadajo. Amerika ima sedaj na francoskem bojišču 1 1/2 milijona mož, v evropskem vodstvu pa veliko število 250 vojnih ladij.

1 1/2 milijona Amerikancev na francoskem bojišču.

Ameriški general March je izjavil, da so se Nemci umaknili za 11 km nazaj od Pariza. Črta četverosporazumovih armad se je skrcila za 10 milj. Napredovanje Angležev zahodno od Reimsa je spravilo nemške čete na jugu v neprijeten položaj. Vojni minister Backer je izjavil, da se je meseca julija poslalo v Evropo 300.000 ameriških vojakov. Skupno je sedaj v Evropi že 1.250.000 ameriških bojnikov.

Italijansko bojišče.

Na italijanskem bojišču razven artilerijskih in zračnih bojov nobenih važnejših dogodkov. — Na albanskem bojišču živahni boji v dolini reke Devoli, ob reki Semeni in na gorovju Mali Siles. Italijani napadajo z močnimi krdeli naše postojanke. — Na turških bojiščih večji spopadi med Angleži in Turki na vzhodnem bregu reke Jordan ter pri Kutrani na vzhodnem bregu Mrtvega morja. Zveza med Arabijo in Turčijo je popolnoma pretrgana.

Homatije v Rusiji.

Zmede v Rusiji narajajo od dne do dne. V severni Rusiji so na polotoku Kola pri mestu Arhangel'sk ob Belem morju izkrcali Angleži svoje čete, ki prodirajo proti jugu. Češko-slovaške čete so zavzele mesto Jaroslav in korakajo proti Moskvi. Na dalnjem vzhodu so pa Japonci izkrcali svoje čete in prodirajo v notranost Sibirije. Ob reki Volgi boji med četami bolševikov in vstaškimi kozaki ter češko-slovaškimi četami, koder se je proglasil general Horvat za vladarja Rusije. Četverosporazum si ustvarja na vzhodu novo fronto, vsled česar je v Brestu-Litovskem sklenjeni mir resno ogrožen.

Razne politične vesti.

Čehi slavijo svojega voditelja. V nedeljo, dne 28. julija, je v Telču na Češkem slavil predsednik Češkega Svaza, poslanec František Stanek, svojo 50letnico. Slavnosti, ki se je razvila v sijajno vseslovansko prireditev, so se tudi udeležili zastopniki drugih avstrijskih Slovanov. V imenu Jugoslovancev je govoril dr. Korošec, v imenu Poljakov pa grof Skarbek. Staneka je 85 občin njegovega volilnega okraja imenovalo za častnega občana. Na veliki narodni slavnosti — slika prave slovanske bratske vzajemnosti — je bilo nad 20.000 ljudi.

Vseslovanski socialdemokratski delavski shod se je vršil dne 28. julija v Ljubljani. Shoda sta se udeležila tudi dva hrvatska socialna demokrata. — Sklenila se je med drugim tudi izjava, da bo jugoslovansko socialdemokratsko delavstvo zastavilo vse svoje sile za združitev našega troimenega naroda v lastno demokratično državo. Glede ureditve mej Jugoslavije pa stoji delavstvo na stališču sporazumne dogovora s prizadetimi narodi.